

men det forekommer mig, at, naar et Forslag kom frem i den Mand, jeg har tænkt mig, og som jeg har udtalt her idag, at der skulde gjøres et alvorligt Forsøg med at faae Theatret overdraget i den Retning, jeg har nævnt, saa tror jeg, at et saadant Forslag vilde finde et stort Flertal i Folkethinget.

Fallefen: Saavidt jeg mindes, har jeg ingenfinde i denne Sal talt om Kunstens Betydning som Opdragelsesmiddel; det kunde ikke falde mig ind efter mit Standpunkt her i denne Sal at udtale mig om Kunstens Betydning. Jeg gaar ud fra, at det er Noget, som Alle ere paa det Rene med, og dem, der ikke ere det, taler jeg ikke for. Jeg har ikke i de forskjellige Foredrag, jeg har holdt om Theatret, været inde paa Andet end paa den mere materielle Del af Theatrets Virksomhed. Den næstforegaaende Aalers Uttring, at der var en Tilhøielighed til, at Theatret mere og mere skulde blive en Statsinstitution, beror paa en Feiltagelse fra det ærede Medlems Side. Det kongelige Theater har altid været en Statsinstitution. Det Gæste, hvori der er Forskjel, er, at de Tilskud, som Staten har givet Theatret, bestandig ere blomme mindre og mindre. Man vil efter Theaterkommissionens Betænkning kunne se, at, efter Gjennemsnittet af 10 Aar — jeg husker ikke nogle Aarene, og derfor nævner jeg dem ikke — var Statens Tilskud til Theatret 150,000 Kr. aarlig, foruden den frie Pension, medens Theatret nu maa betale 20,000 Kr. aarlig til sin Pensionskasse. Altsaa kan Tilskudet tidligere siges at have været 170,000 Kr. aarlig. Det gav man før, og derefter er man kommen ned til 60,000 Kr. Nu har Kirke- og Undervisningsministeren erklæret sig paa Theatrets Vegne tilfreds med at faae blot 30,000 Kr. aarlig. Det er et saa overordentligt Medslag, at, naar man ikke absolut Intet vil give til Theatret, synes jeg, at man maa være tilfreds med at se det: at kunne komme ud af det med 30,000 Kr. om Aaret som det Maal, der tilstræbes. Hvor ringe Betydning det ærede Medlem end tillægger Theatret, har det dog maaste saa megen Betydning, at der kunde betales det et Tilskud, som i Virkeligheden ikke er Andet end Assurance og Stat af den Bygning, det har — det er det Hele, som det dreier sig om. Naar det ærede Medlem og hans ærede Kollega, der talte i samme Retning, yttrede Noget om, at Theatret havde brugt for mange Penge til denne Bygning, maa det erindres, at Theatret er fuldstændig udfyldt i denne Sag; Theatret har aldeles Intet havt at gjøre med den; det er en Minister, som har taget denne Sag i sin Haand, han og en Kommission under ham have bygget Theatret. Theatret havde for det Første ikke bygget Theaterbygningen, som den er, og dernæst havde det

aldrig indladt sig paa Dverskrivelser; det har det aldeles ingen Tilhøielighed for.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Fischer): Jeg kan med Hensyn til Spørgsmaalet, om det kongelige Theater er en Statsinstitution eller ikke, i alt Væsentligt henvise til, hvad der nylig blev udtalt af det ærede Medlem for 4de Kreds (Fallefen). De Bestræbelser, som det ærede Medlem for 11te Kreds (Clausager) troede at have sporet til at gjøre det kongelige Theater til en Statsinstitution, at faae det knyttet fastere og fastere til Statskassen o. s. fr., og de Slutninger, han uddrog deraf, hvilede paa en fuldstændig Misforstaaelse. Theatret har altid været en Statsinstitution og ingenfinde noget Andet; det har altid været bestyret for Statens Regning og ikke for nogen Andens Regning; deraf følger ogsaa, at det maa være en Statsinstitution. Der har været Forskjel paa den Maade, hvorpaa Staten har traadt til og har understøttet Theatret. Efter 1848, da Rigsdagen først fik Del i den lovgivende Magt, var Forholdet dette, at Statskassen dækkede det kongelige Theaters aarlige Underbalance, Theatret bestyrede sin Kasse under Regjeringens Ledelse, og Budgettet voteredes til enkelte Løber med større, til andre med mindre Udbylighed; men den Underbalance, der fremkom, dækkedes af Statskassen; det var altsaa stillet som flere andre Institutioner — lad mig nævne Veterinar- og Landbohøjskolen — hvor det Samme sker. Senere besluttede man at give Theatret en noget større Frihed derved, at man bestemte et fast Tilskud til det, med hvilket det saa vidt muligt skulde komme igjennem. Denne Ordning har været nogle Aar; men Ingen har noget Dieblit været i Lov om, at kunde det ikke gaa paa den Maade, maatte Statskassen dække, hvad der manglede, og det er jo ogsaa slet nogle Gange, at Statskassen har maattet træde hjælpende til. Den Ordning, som det ærede Medlem synes at sætte megen Pris paa, har man imidlertid for ganske nylig eller for et Par Aars Tid siden søgt afløst af den ældre Tilstand, og jeg gif ind derpaa i Erkjendelse af, at i det Væsentlige er Theaters Stilling uforandret, enten man fulgte den førstnævnte eller den sidstnævnte Ordning; thi Theatret er og bliver et Statsinstitut alligevel. Der kan altsaa ikke være Tale om at knytte det næiere til Staten end nu eller at knytte det nærmere til Statskassen end nu. Der fremkom en Uttring fra det ærede Medlem, som jeg ikke kan lade være at modsigte. Det ærede Medlem henviste til, at man havde tænkt sig noget ganske Andet ved Loven om Theatrets Opførelse, og det ærede Medlem brugte flere, endog tilbøielig stærke Udtryk om, hvorledes man burde holde sig Loven efterrettelig og ikke gaa udenfor den; men den Forudsætning, som det ærede Medlem fandt i Loven om Theaterbygningen